

		Klinikk for psykisk helse - psykiatri og avhengighetsbehandling/Pasientforløp		Prosedyre
Tiltak etter alvorlige voldsepisoder				Side 1 av 3
Dokument ID: II.KPH.2.1.5-2	Tilknyttet:	Godkjent dato: 10.05.2026	Revisjon 8.00	

□

Hensikt:

Retningslinjen skal som hovedhensikt ivareta involverte personer i etterkant av alvorlig voldshendelse.

Den har som hensikt å avklare hva som er en alvorlig voldshendelse, sikre handlingsmåte og ivaretagelse av både personell og pasienter som blir utsatt for alvorlig voldsepisode ved Klinikk for psykisk helse – psykiatri og avhengighetsbehandling (KPH).

Omfang:

Retningslinjen omfatter alle ansatte og pasienter som blir utsatt for alvorlig voldsepisode ved Klinikk for psykisk helse – psykiatri og avhengighetsbehandling (KPH).

Ansvar

Ansvar for implementering og oppfølging av aktuell retningslinje, er et lederansvar.

Enhver ansatt har ansvar for å gjøre seg kjent med aktuell retningslinje.

Definisjon:

Alvorlig voldsepisode omfatter i denne sammenheng adferd i form av blant annet slag, spark, biting, kloring, lugging osv. som er rettet mot andre og som gjøre at andre føler liv og helse truet.

Årsaken(e) til denne adferd er uvesentlig for om episoder skal karakteriseres som en alvorlig voldsepisode.

Fremgangsmåte:

Tiltak når alvorlig voldsepisoder har funnet sted:

(Gjelder både om pasienter, personalet og/eller besøkende rammes)

A. Ansvarsvakt ved enheten

1. Tar beslutning om at episoden er en alvorlig voldsepisode. Dette gjøres i samråd med øvrig personal ved enheten.
2. Varsler bakvakt og gir orientering om episoden.
3. Sørger for at personalet tar seg av forulempede på en faglig forsvarlig måte som skaper nødvendig trygghet i situasjonen. Når situasjonen er under kontroll foretas en lengre og grundigere samtale med volds utøver. Innhold i samtalen skal være tilpasset den aktuelle hendelsen.
4. Roe ned vitner til hendelsen. Spesielt fokus på andre pasienter i avdelingen. Informasjon til eventuelle vitner må tilpasses den aktuelle situasjon. Å skape trygghet er svært viktig.

Utarbeidet av: Anna Maria Andresdottir	Fagansvarlig: Kvalitetsrådet	Godkjent av: Vegard Øksendal Haaland	
---	---------------------------------	--	--

Dokument-id: II.KPH.2.1.5-2	Utarbeidet av: Anna Maria Andresdottir	Fagansvarlig: Kvalitetsrådet	Godkjent dato: 10.05.2026	Godkjent av: Vegard Øksendal Haaland	Revisjon: 8.00
--------------------------------	---	---------------------------------	------------------------------	--	-------------------

5. Nærmeste leder skal informeres så snart som mulig.
6. Sørge for at den forulempede blir tatt vare på, herunder undersøkt av lege hvis nødvendig. Vurderer behov for ekstra bemanning.
7. Hvis den forulempede er ansatt må det sørges for at denne blir tatt vare på av familie/venner/ev. øvrige kolleger når vedkommende har forlatt arbeidsplassen.
8. Sørge for at hendelser blir tilstrekkelig skriftlig dokumentert i journal, samt at melding registreres i Meldesystemet (kvalitetsportalen).
 - Ved skade på personale: fylles ut internt skjema: "Melding om skade/tilløp til ulykke".
 - Ved skade på pasient: fylles ut skjema «Pasientskadeskjema»
 - Ved skader på pårørende, henvises disse til legevakt/fastlege for videre undersøkelser og dokumentasjon.

B. Bakvakt/vakthavende lege

1. Tilkalles og møter ved de episoder som fører til personskade på ansatte eller pasienter jf. [Bakvakt i KPH - Håndbok](#).
2. Bistår ansvarsvakt med oppfølging og vurdering av forulempede og voldsutøver.
3. Dokumenterer relevante og nødvendige opplysninger om pasienter i journal.
4. Dersom forulempede er en ansatt, følges samme fremgangsmåte som for andre som ikke er pasienter med avdelingen. Det vil si at AMK kontaktes ved alvorlig livstruende skade og at ansatte ved øvrige typer skader må kontakte fastlege (dagtid) eller legevakt (øvrige tider) for vurdering. Unntak fra dette er ved stikk-, søl- eller bittskade med penetrering av hud hvor det foreligger avtale om direkte kontakt med medisinsk avdeling jf. [Stikkskade og blodsøl](#). Vakthavende lege må avhjelpe ved akutte livstruende skader på ansatte inntil annen hjelp har kommet til, men skal ikke åpne journal eller gjøre endelig medisinsk vurdering av ansatte av hensyn til personvern og uavhengighet ved eventuell senere vurdering av yrkesskade.

C. Leder av aktuell enhet

1. Påser at personalet til enhver tid er kjent med rutinene ved alvorlige voldsepisoder.
2. Tar kontakt (direkte) med den forulempede innen 48 timer og forsikrer seg om at vedkommende er fulgt opp etter gjeldende rutiner.

Drøfter og vurderer sammen med vedkommende evt. videre nødvendige tiltak av bl.a. Mental hygienisk karakter. Vurderer behovet for videre samarbeid med bl.a. sykehusets HMS tjeneste.
3. Følger opp andre pasienter og øvrige ansatte i enheten. Denne oppfølgingen må være tilpasset den aktuelle hendelse og situasjon.
4. Leder ved aktuell enhet skal gjennomføre en samtale med forulempede og andre involverte ansatte for å identifisere mulige triggere til aktuelle hendelse og potensielle tiltak for redusere tilsvarende hendelser i fremtiden. Følgende anbefales benyttet: [Hendelsesanalyse - følgeskjema](#)

Tiltak etter alvorlige voldsepisoder

Side: 3
Av: 3

Dokument-id: II.KPH.2.1.5-2	Utarbeidet av: Anna Maria Andresdottir	Fagansvarlig: Kvalitetsrådet	Godkjent dato: 10.05.2026	Godkjent av: Vegard Øksendal Haaland	Revisjon: 8.00
--------------------------------	---	---------------------------------	------------------------------	--	-------------------

5. Leder vurderer om Kollegastøtteordningen i KPH skal kontaktes ved behov for nærmere oppfølging for behandler eller miljøpersonell etter en alvorlig hendelse. Se retningslinje [Kollegastøtteordning KPH](#)

D. Politianmeldelse

Saken meldes til Foretakets Sikkerhetssjef.

Vurderes voldsepisoden å være så alvorlig at den bør meldes til politiet, er det ikke nødvendig at den som er utsatt for volden står som anmelder. Klinikksjef vil stå som anmelder. Den eller de som har vært utsatt for volden, kan bli innkalt som vitner i en eventuell straffesak og dette må de informeres om før anmeldelse sendes. Politiet kan evt kontaktes før anmeldelse sendes for å få en vurdering av voldens karakter og eventuelle muligheter for strafferettslig forfølgelse.

Kryssreferanser

[I.5.2.4-9](#)

[II.KPH.5.5-29](#)

Eksterne referanser

[Hendelsesanalyse - følgeskjema](#)

[Kollegastøtteordning i KPH](#)